

نمونه سوالات ، پاسخ فعالیت ها و تست های مطالعات اجتماعی نهم

(درس پنجم)

پراکندگی زیست بوم های جهان

۱- زیست بوم (بیوم) چیست؟

زیست بوم یک ناحیه وسیع جغرافیایی است که در آن، انواع خاصی از گیاهان و جانوران زندگی می کنند و ناحیه مشخصی را بوجود می آورند.

۲- هر زیست بوم از چه چیزهایی تشکیل شده است؟

از چند بوم سازگان (اکوسیستم) تشکیل شده است.

۳- وجود هر زیست بوم در یک ناحیه به چه عواملی بستگی دارد؟

به عوامل مختلفی چون آب و هوا و شکل ناهمواری ها، میزان ارتفاع زمین و جنس خاک بستگی دارد.

۴- از میان عناصر آب و هوایی، دو عنصر .. دما.. و .. بارش .. بر نوع و میزان پوشش گیاهی اثر می گذارد.

۵- آیا تغییر دما و بارش بر پوشش گیاهی یک منطقه تأثیر می گذارد؟

با تغییر دما و بارش از یک ناحیه به ناحیه دیگر، پوشش گیاهی تغییر می کند.

۶- تأثیر دما و بارش در نوع و میزان پوشش گیاهی چیست؟

دما عامل مهمی در رویش گیاهان است و در مناطقی که دمای هوا بسیار پایین است، گیاهان نمی توانند برویند. میزان بارش نیز تأثیر زیادی بر میزان پوشش گیاهی یک منطقه دارد. علاوه بر میزان دما و بارش، عوامل دیگری چون طول مدت فصل خشک و تبخیر نیز در پوشش گیاهی مؤثرند.

۷- کدام عامل جزء عوامل تنوع زیست بوم ها نیست؟

الف) آب و هوا () ب) شکل ناهمواری () ج) جنس خاک () د) باد (*)

۸- سطح زمین دارای چند زیست بوم است؟

الف) ۶ () ب) ۷ () ج) ۸ (*) د) ۹ ()

۹- ناحیه توندرا در کجا قرار دارد؟

در نزدیکی قطب شمال و حاشیه اقیانوس منجمد شمالی .

۱۰- ناحیه توندرا چه ویژگی هایی دارد؟

✓ این ناحیه، زمستان های طولانی دارد و سرمای هوا در آن، بسیار شدید است، به طوری که به ۳۴ درجه سانتی گراد زیر صفر نیز می رسد.

✓ در این ناحیه، تابستان ها کوتاه و میانگین دما، حداکثر ۱۲ درجه سانتی گراد است.

✓ زمین های توندرا از یخ و برف پوشیده شده است. در تابستان با ذوب شدن یخ ها، در زیر خاک، باتلاق های کم عمق ایجاد می شود.

✓ در توندرا فقط گیاهانی چون خزه و گل سنگ می توانند برویند.

✓ بزرگ جثه ترین جانور توندرا، خرس قطبی است.

۱۱- در این ناحیه فقط گیاهانی چون خزه و گل سنگ می توانند برویند؟

الف) توندرا (*) ب) تایگا () ج) ساوان () د) بیابان ()

۱۲- در جنوب توندرا کدام زیست بوم قرار دارد؟

الف) توندرا () ب) تایگا (*) ج) ساوان () د) بیابان ()

۱۳- ناحیه تایگا در کدام قاره ها گسترش دارد؟

قاره های آسیا، اروپا و آمریکای شمالی.

۱۴- ناحیه تایگا چه ویژگی هایی دارد؟

- شش ماه از سال میانگین دما کمتر از صفر درجه است.
- بارندگی بین ۲۵۰ تا ۵۰۰ میلی متر و زمین همیشه مرطوب است.
- به داشتن جنگل های مخروطیان و سوزنی برگ ها معروف است.
- درختان این ناحیه، مانند کاج و سرو، همیشه سبزند و برگ ریزان ندارند.
- تقریباً تمام جنگل های کشور کانادا از نوع تایگاست.

۱۵- درختان این ناحیه مانند کاج و سرو همیشه سبزند و برگ ریزان ندارند؟

الف) توندرا () ب) تایگا (*) ج) ساوان () د) بیابان ()

۱۶- جنگل های کدام منطقه بخش عمده ای از چوب نرم برای کاغذ را تأمین می کنند؟

الف) توندرا () ب) تایگا (*) ج) ساوان () د) بیابان ()

۱۷- تمام جنگل های کدام کشور از نوع تایگا است؟

الف) کانادا (*) ب) استرالیا () ج) آمریکا () د) برزیل ()

۱۸- جنگل های بارانی استوایی در کجا گسترده شده است؟

این زیست بوم در مجاورت خط استوا در چند قاره گسترده شده است.

۱۹- ویژگی های زیست بوم جنگل های بارانی استوایی را بنویسید؟

✓ در این منطقه، هوا همیشه گرم، رطوبت حدود ۸۰ درصد و میزان بارندگی سالیانه ۲۵۰۰ میلی متر است.

✓ جنگل های بارانی استوایی چند طبقه اند. در زیر درختان بلندتر، درختان کوتاه تر و علف ها، که رشد بسیار سریعی دارند، وجود دارند.

✓ این زیست بوم بیشترین تنوع زیستی جهان را دارد و انواع حشره ها، پرندگان، خزندگان و پستانداران در آن زندگی می کنند.

✓ درختان شاه پسند (مانگرو)، نارگیل، قهوه سودانی، هوآ و بامبو از جمله گیاهان این ناحیه اند.

۲۰- جنگل های طبقاتی مربوط به کدام زیست بوم است؟

الف) توندرا () ب) جنگل های بارانی استوایی (*) ج) ساوان () د) بیابان ()

۲۱- نمونه ای از گیاهان ناحیه جنگل های بارانی استوایی را نام ببرید.

درختان شاه پسند (مانگرو)، نارگیل، قهوه سودانی، هوآ و بامبو.

۲۲- کدام زیست بوم بیشترین تنوع زیستی جهان را دارد؟

الف) توندرا () ب) جنگل های بارانی استوایی (*) ج) ساوان () د) بیابان ()

۲۳- ساوان چگونه ناحیه ای است؟

ساوان منطقه علفزارها با درختان تک و منفرد است که در مجاورت جنگل های استوایی واقع شده است. بیشترین وسعت ساوان در قاره آفریقا است.

۲۴- ویژگی های ناحیه ساوان را بنویسید.

✓ آب و هوای ساوان در تمام طول سال، گرم است و در آن، دو فصل خشک و مرطوب وجود دارد.

✓ ساوان از نظر تنوع جانوری بسیار غنی است.

✓ در ساوان، علف خواران تنومند چون گورخر، فیل، زرافه و کرگدن فراوان اند و گوشت خواران درنده، چون شیر از این گیاه خواران تغذیه می کنند.

۲۵- بیشترین وسعت ساوان در کدام قاره قرار دارد؟

قاره آفریقا

۲۶- کدام ناحیه دارای دو فصل خشک و مرطوب می باشد؟

الف) توندرا () ب) تایگا () ج) ساوان (*) د) بیابان ()

۲۷- درختان .. **بائوباب** .. از گونه های گیاهی مشهور ساوان هستند.

۲۸- به کجا بیابان گفته می شود؟

به سرزمین های خشکی که میزان بارندگی سالیانه آنها کمتر از ۵۰ میلی متر باشد، بیابان گفته می شود.

۲۹- بخش عمده ای از بیابان های گرم و خشک جهان در کجا واقع شده اند؟

در مجاورت مدار رأس السرطان و رأس الجدی واقع شده اند، مانند صحرا در آفریقا، ربع الخالی در عربستان و لوت در ایران.

۳۰- کدام بیابان جزء بیابان های سرد جهان است؟

الف) ربع الخالی () ب) گبی (*) ج) لوت () د) صحرا ()

۳۱- بیابان ها از نظر پوشش گیاهی چگونه است؟

بیابان ها از نظر پوشش گیاهی فقیرند و فقط درختان یا بوته های خاردار، که در مقابل خشکی هوا و تبخیر مقاوم اند یا آب را در خود ذخیره می کنند، می توانند در آنجا زندگی کنند.

سوالات درس ۵ پایه ی نهم

(پراکندگی زیست بوم های جهان)

- ۱- زیست بوم (بیوم) چیست ؟ زیست بوم یک ناحیه ی جغرافیایی است که در آن، انواع خاصی از گیاهان و جانوران زندگی می کنند و ناحیه ی مشخصی را به وجود می آورد .
- ۲- وجود هر زیست بوم در یک ناحیه به چه عواملی بستگی دارد؟ (نوع زیست بوم ها به چه عواملی بستگی دارد؟) ؟ آب و هوا ، شکل ناهمواری ها ، میزان ارتفاع زمین و جنس خاک .
- ۳- ناحیه ی توندرا چه ویژگی هایی دارد ؟ ۱- زمستان های طولانی و سرمای شدید ۳۴ درجه زیر صفر ۲- تابستان های کوتاه و میانگین دما حداکثر ۱۲ درجه ۳- زمین های توندرا پوشیده از یخ و برف ۴- در توندرا فقط گیاهانی چون خزه و کلسنگ می روید ۵- بزرگ جنة ترین جانور توندرا خرس قطبی است .
- ۴- ناحیه ی تایگا چه ویژگی هایی دارد ؟ ۱- شش ماه از سال میانگین دما کمتر از صفر درجه است ۲- بارندگی بین ۲۵۰ تا ۵۰۰ میلی متر و زمین همیشه مرطوب است ۳- ناحیه ی تایگا به داشتن جنگل های مخروطیان و سوزنی برگ معروف است ۴- درختان این ناحیه مانند کاج و سرو همیشه سبزند و برگ ریزان ندارند ۵- تقریباً تقریباً تمام جنگل های کشور کانادا از نوع تایگاست .
- ۵- جنگل های بارانی استوایی در کجا گسترده شده است ؟ این زیست بوم در مجاورت خط استوا در چند قاره گسترده شده است
- ۶- زیست بوم جنگل های استوایی چه ویژگی هایی دارد ؟ ۱- در این منطقه هوا همیشه گرم ، رطوبت حدود ۸۰ درصد و میزان بارندگی سالیانه ۲۵۰۰ میلی متر است ۲- جنگل های بارانی استوایی چند طبقه اند . در زیر درختان بلندتر ، درختان کوتاه تر و علف ها ، که رشد سریعی دارند وجود دارند .
- ۷- از نمونه گیاهان ناحیه ی جنگل های بارانی استوایی چند مورد نام ببرید؟ درختان شاه پسند (مانگرو) - نارگیل - قهوه ی سودانی - هوآآ - بامبو .
- ۸- ساوان چگونه ناحیه ای است؟ ساوان منطقه ی علفزارها با درختان تک و منفرد است که در مجاورت جنگل های استوایی واقع شده است . بیشترین وسعت ساوان در قاره ی آفریقا است .

۹- ناحیه ی ساوان چه ویژگی هایی دارد؟ ۱- آب و هوای آن در تمام طول سال گرم است ۲- در آن دو فصل خشک و مرطوب وجود دارد ۳- از نظر تنوع جانوری بسیار غنی است ۴- در ساوان علفخواران تنومند چون گورخر، فیل، زرافه و گرگدن فراوان اند و گوشت خواران درنده چون شیر از این گیاه خواران تغذیه می کنند.

۱۰- بیابان به کجا گفته می شود؟ به سرزمین های خشکی که میزان بارندگی سالیانه ی آنها کمتر از ۵۰ میلی متر باشد، بیابان گفته می شود.

۱۱- بخش عمده ای از بیابان های گرم و خشک جهان در کجا واقع شده اند؟ در مجاورت مدار رأس السرطان و رأس الجدی واقع شده اند، مانند صحرا در آفریقا، ربع الخالی در عربستان و لوت در ایران.

۱۲- بیابان های سرد جهان چگونه اند؟ مثال بزنید؟ در این گونه بیابان ها بارش ناچیز و حتی در حد صفر است مانند بیابان گبی که اطراف آن را کوه فرا گرفته است.

۱۳- بیابان ها از نظر پوشش گیاهی چگونه هستند؟ بیابان ها از نظر پوشش گیاهی فقیرند و فقط درختان یا بوته های خاردار، که در مقابل خشکی هوا و تبخیر مقاوم اند یا آب را در خود ذخیره می کنند می توانند در آنجا زندگی کنند.

*- هر زیست بوم از چند تشکیل شده است. (بوم سازگان (اکوسیستم))

*- در میان عوامل تنوع زیست بوم ها مهم ترین و بیشترین تأثیر را دارد. (آب و هوا)

*- از میان عناصر آب و هوایی دو عنصر و بر نوع و میزان پوشش گیاهی اثر می گذارند. (دما- بارش)

*- توندرا ناحیه ای در نزدیکی و حاشیه ی اقیانوس است. (قطب شمال - منجمد شمالی)

*- از گسترده ترین زیست بوم ها که در جنوب توندرا گسترش یافته است نام دارد. (تایگا)

*- زیست بوم بیشترین تنوع زیستی جهان را دارد. (جنگل های بارنی استوایی)

*- درختان از گونه های گیاهی مشهور ساوان هستند. (بانو باب)

پاسخ فعالیت های مطالعات پایه هفتم

۱— با توجه به نقشه صفحه پیش و با مراجعه به یک اطلس، بگوئید که:

الف) جنگلهای بارانی استوایی در کدام قاره ها و کشورها، وجود دارند؟

قاره آسیا (کشورهای اندونزی، مالزی، چین، کره کشور های هند وچین)

— قاره افریقا (کنگو، نیجریه، افریقای مرکزی)

— قاره امریکا (برزیل، کشورهای امریکای مرکزی و...)

ب) کدام کشور، بیشترین وسعت جنگلهای بارانی استوایی را دارد؟ برزیل

۲— الف) با توجه به نمودار بالا بگوئید کدام زیست بوم در جهان، بیشترین میزان ترکیبات آلی و کدام زیست بومها

کمترین میزان ترکیبات آلی را تولید میکنند؟ جنگل های بارانی استوایی بیشترین میزان ترکیبات آلی و توندرا

کمترین میزان ترکیبات آلی را تولید می کنند.

ب) با توجه به دانستنی های خود از فصل قبل، (درباره آب و هوای مناطق جهان) علل این بیشترین میزان و کمترین میزان

را توضیح دهید.

جنگل های بارانی استوایی: باران فراوان، دمای بالا، استفاده زیاد از نور خورشید و خاک های بسیار غنی

و حاصلخیز

توندرا: کمبود باران، زمین یخ بسته ، سرمای بسیار شدید و کمبود خاک

۵— فرض کنید قرار است به شما یک سفر رایگان همراه با گروهی از گردشگران طبیعت (اکوتوریست) جایزه بدهند. کدام

زیست بوم را برای سفر انتخاب میکنید؟ چرا؟ جواب برعهده دانش آموز

۶— به طور گروهی یک بروشور مسافرتی برای یکی از زیست بومها تهیه کنید.

روی بروشور، یک پیام جالب برای ترغیب گردشگران به مسافرت به آنجا بنویسید و چند تصویر جذاب

از گیاهان یا جانوران آن ناحیه روی آن بچسبانید یا نقاشی کنید.

در بروشور درباره آب و هوا، جانوران و گیاهان آن منطقه مطالبی بنویسید و به مسافران توصیه کنید که

برای بازدید از آن منطقه، چه وسایل یا لباسهایی به همراه داشته باشند.

سوالات تستی مطالعات پایه نهم

۱. در این ناحیه فقط گیاهانی چون خزه و گل‌سنگ می‌توانند برویند؟
 (۱) تایکا (۲) ساوان (۳) جنگل‌های بارانی استوایی (۴) توندرا
۲. درختان این ناحیه مانند کاج و سرو همیشه سبزند و برگ ریزان ندارند؟
 (۱) توندرا (۲) ساوان (۳) تایکا (۴) جنگل‌های بارانی استوایی
۳. از میان عناصر آب و هوایی در زیست بوم‌ها کدام عامل بر نوع و میزان پوشش گیاهی اثر می‌گذارد؟
 (۱) ارتفاع و باد (۲) باد و دما (۳) دما و بارش (۴) بارش و ارتفاع
۴. کدام عامل جزء عوامل تنوع زیست بوم‌ها نیست؟
 (۱) باد (۲) جنس خاک (۳) شکل ناهمواریها (۴) میزان ارتفاع زمین
۵. آب و هوای در تمام طول سال گرم است و در آن دو فصل خشک و مرطوب وجود دارد.
 (۱) تایکا (۲) جنگل‌های بارانی استوایی (۳) مراتع مدیترانه‌ای (۴) ساوان
۶. بخشی عمده‌ای از بیابان‌های گرم و خشک جهان در مجاورت کدام مدارها واقع شده‌اند؟
 (۱) مدار قطبی شمال و مدار استوا (۲) مدار رأس السرطان و مدار استوا
 (۳) مدار رأس السرطان و رأس الجدی (۴) مدار رأس الجدی و مدار استوا
۷. در میان عوامل تنوع زیست بوم‌ها، مهم‌ترین و بیشترین تأثیر را کدام عامل دارد؟
 (۱) ارتفاع (۲) جنس خاک (۳) شکل ناهمواریها (۴) آب و هوا
۸. در این منطقه هوا همیشه گرم، رطوبت حدود ۸۰ درصد و میزان بارندگی سالیانه ۲۵۰۰ میلیمتر است؟
 (۱) جنگل‌های بارانی استوایی (۲) ساوان (۳) جنگل‌های پهن برگ (۴) تایکا
۹. ناحیه‌ی به داشتن جنگل‌های مخروطیان و سوزنی برگ‌ها معروف است.
 (۱) ساوان (۲) توندرا (۳) تایکا (۴) جنگل‌های بارانی استوایی
۱۰. این زیست بوم بیشترین تنوع زیستی جهان را دارد و درختان شاه‌پسند، نارگیل، هواآ و بامبو از نمونه گیاهان این ناحیه است؟
 (۱) ساوان (۲) جنگل‌های بارانی استوایی (۳) تایکا (۴) جنگل‌های پهن برگ
۱۱. کدام زیست بوم‌ها در جهان به ترتیب بیشترین و کمترین میزان ترکیبات آلی را تولید می‌کنند؟
 (۱) جنگل‌های بارانی استوایی، تایکا (۲) جنگل‌های بارانی استوایی، بیابان (۳) ساوان، بیابان (۴) تایکا، توندرا

۱۲. جنگل های کدام منطقه بخشی عمده ای از چوب نرم برای تولید کاغذ را تامین می کنند ؟

(۱) توندرا (۲) تایگا (۳) ساوان (۴) جنگل های بارانی استوایی

۱۳. کدام بیابان جزء بیابان های سرد دنیا است ؟

(۱) بیابان ربع الخالی (۲) بیابان صحرا (۳) بیابان لوت (۴) بیابان گبی

۱۴. علف خواران تنومند مانند زرافه ، فیل و ... در کدام زیست بوم زندگی می کنند ؟

(۱) توندرا (۲) ساوان (۳) تایگا (۴) بیابان

۱۵. زیست بوم منطقه علفزارها با درختان تک و منفرد است که در مجاورت جنگل های استوایی واقع شده است .

(۱) تایگا (۲) توندرا (۳) ساوان (۴) بیابان

۱۶. بیشترین وسعت ساوان در است .

(۱) قاره آسیا (۲) قاره آمریکا (۳) قاره آفریقا (۴) قاره اروپا

۱۷. هر زیست بوم یک ناحیه وسیع جغرافیایی است که در آن انواع خاصی از زندگی می کنند .

(۱) گیاهان (۲) انسان ها (۳) جانوران (۴) گزینه ۱ و ۳

۱۸. هر زیست بوم از چند تشکیل شده است .

(۱) ناحیه (۲) بوم سازگان (۳) اکوسیستم (۴) گزینه ۲ و ۳

۱۹. مشهورترین درخت زیست بوم ساوان چه نام دارد ؟

(۱) بامبو (۲) مانگرو (۳) بائوباب (۴) هوا

۲۰. به سرزمین های خشکی که میزان بارندگی سالیانه آن ها میلی متر باشد ، بیابان گفته می شود .

(۱) کمتر از ۱۰۰ (۲) بیشتر از ۱۰۰ (۳) کمتر از ۵۰ (۴) بیشتر از ۵۰

۲۱. زمستان های طولانی و سرمای شدید هوا، مربوط به کدام زیست بوم های زیر است ؟

(۱) ساوان (۲) تایگا (۳) توندرا (۴) جنگل های استوایی

۲۲. تمام جنگل های کدام کشور از نوع تایگاست ؟

(۱) کانادا (۲) کنگو (۳) ایالات متحده آمریکا (۴) آلاسکا

۲۳. جنگل های طبقاتی مربوط به کدام زیست بوم است ؟

(۱) نواحی مداری (۲) جنگل های بارانی استوایی (۳) توندرا (۴) بیابان

۲۴. مهم ترین ویژگی آب و هوای ساوان کدام است ؟

(۱) دوفصل خشک و مرطوب (۲) باران های سیل آسای گرمسیری (۳) برف و یخبندان دائمی (۴) دوفصل سرد و معتدل

۲۵. هریک از درختان (باءوباب ، بامبو ، سرو) به ترتیب مربوط به کدام یک از زیست بوم های جهان است ؟

(۱) توندرا - ساوان - تایکا (۲) ساوان - جنگل های بارانی استوایی - تایکا

(۳) ساوان - توندرا - تایکا (۴) تایکا - جنگل های بارانی استوایی - ساوان

۲۶. گزینه درست را انتخاب کنید ؟

۱. در ناحیه ساوان ، علفزارها با درختان تک و منفرد می رویند.

۲. در تایکا جنگل های طبقاتی وجود دارد که بسیار سریع رشد می کنند .

۳. در توندرا از نظر پوشش گیاهی فقط درختان با بوته های خاردار وجود دارد.

۴. جنگل های استوایی بخش عمده ای چوب نرم برای تولید کاغذ را تامین می کنند.

۲۷. در کدام زیست بوم بیشترین ترکیبات آلی تولید می شود ؟

(۱) جنگل های پهن برگ (۲) علفزار های منطقه معتدل (۳) بیشه زارها و مراتع مدیترانه ای (۴) جنگل های بارانی استوایی